

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความสำคัญและปัญหาของการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ และเนื่องจากมนุษย์คือสัตว์สังคม จึงมีการอยู่ร่วมกันโดยยึดถือระเบียบแบบแผน ศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีในการดำรงชีวิตร่วมกันโดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ สังคมหนึ่งๆจะมีภาษาใช้ในการติดต่อสื่อสารมากกว่าหนึ่งภาษา ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน นอกจากมีภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติแล้ว ยังมีทั้งภาษาไทยถิ่นอื่นๆ อีก เช่น ภาษาไทยถิ่นเหนือ ถิ่นใต้ ถิ่นอีสาน ภาษาไทยโซ่ง ไทยครั่ง ไทยพวน ลาวเวียง และภาษาชนกลุ่มน้อยอื่นๆอีกมากมาย แต่ละสังคมย่อยในสังคมใหญ่ก็จะมีภาษาของตัวเอง แต่ละสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิด แบบแผน ศาสนา ความเชื่อ วิถีชีวิต และขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละสังคม ดังนั้นการเรียนรู้ภาษา ของกันและกัน จะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันในแต่ละกลุ่มสังคม และได้เรียนรู้ โครงสร้างทางวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มสังคมด้วย

การศึกษาภาษานั้นเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่นำไปสู่การศึกษาวรรณกรรมด้านอื่นๆ เพราะถ้าปราศจากภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว โอกาสที่จะสร้างความเข้าใจ ศึกษาข้อมูล พัฒนากลุ่มสังคม อนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมก็ไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นก่อนที่จะทำการศึกษาข้อมูลด้านอื่นๆ จึงจะต้องศึกษาภาษา โดยเน้นที่ตัวภาษาที่คนในกลุ่มสังคมได้ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน โดยศึกษาโครงสร้างทางเสียง คำ ไวยากรณ์ และบริบทในการใช้ภาษา ผลการศึกษาตัวภาษาจะเป็นการอนุรักษ์ วัฒนธรรมภาษา เป็นการเผยแพร่และนำไปใช้ในการศึกษาเพื่อศึกษาวรรณกรรมด้านอื่นๆ ที่ยังคงอยู่ในวิถีชีวิตของกลุ่มชน

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

การวิจัยไวยากรณ์ไทยซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการดังนี้

- 1.2.1. เพื่อศึกษาหมวดหมู่ไวยากรณ์ในภาษาไทยซึ่ง
- 1.2.2. เพื่อศึกษาโครงสร้างของคำ วลี และประโยคในภาษาไทยซึ่ง
- 1.2.3. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยซึ่งในประเทศไทย

1.3. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- 1.3.1. ทำให้ทราบลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยซึ่ง
- 1.3.2. เป็นข้อมูลการศึกษาภาษาไทยซึ่ง
- 1.3.3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอไวยากรณ์ภาษาไทยถิ่นอื่นๆ

1.4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะกับผู้บอกภาษาในตำบลบ่อทอง อำเภอบางระกำ เป็นพื้นที่หลัก และอำเภอลือชัยบุรี จังหวัดพิจิตร เป็นพื้นที่รอง ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ นายสุเทพ สิงห์ลอ อายุ 69 ปี บ้านเลข 17/2 บ้านบ่อทอง ตำบลบ่อทอง อำเภอบางระกำ

1.5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาญจนา พันธุ์คำ (2523) ศึกษาวิจัยลักษณะเฉพาะทางด้านเสียงของภาษาลาวในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาเปรียบเทียบเสียงของภาษาลาวที่คนไทยเชื้อสายลาวใช้พูดในชีวิตประจำวันซึ่งแบ่งออกเป็นสี่ภาษาย่อยๆ คือ ภาษาลาวไท ภาษา

ลาวครั้ง ภาษาลาวใต้ และภาษาลาวเวียง โดยศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของลักษณะวรรณยุกต์ พยัญชนะ และสระของภาษาย่อยทั้งสี่แล้วนำไปเปรียบเทียบกับภาษาไทยกลางมาตรฐาน จากการศึกษาพบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ของภาษาย่อยทั้งลาวใต้กับลาวเวียงมีความคล้ายกัน แต่แตกต่างไปจากเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่งและลาวครั้ง จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวโซ่ง ลาวเวียง ลาวใต้ มี 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์เท่ากัน ส่วนลาวครั้งมี 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาลาวครั้ง ลาวเวียง ลาวใต้ มี 20 หน่วยเสียง ไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ แต่ภาษาลาวโซ่งมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 19 หน่วยเสียงพยัญชนะ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 3 หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียงสระของภาษาย่อยทั้งสี่มีจำนวนเท่ากัน

วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2520) ศึกษาวิจัยภาษาผู้ไทยในจังหวัดนครพนม สกลนคร และกาฬสินธุ์พบว่า ภาษาถิ่นผู้ไทยมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 23 หน่วยเสียง คือ p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, tg, f, s, h, v, m, n, ɲ, sw, kw, khw, y, l หน่วยเสียงพยัญชนะเหล่านี้สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกเสียง แต่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้ 7 เสียง คือ -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, และ -ɲ ส่วนเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาผู้ไทยไม่มี เสียงสระในภาษาผู้ไทยมี 18 หน่วยเสียงเช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน ไม่มีสระประสม เสียงวรรณยุกต์ในภาษาผู้ไทยมี 5 เสียง คือ

- 1) เสียงต่ำเลื่อนขึ้นสูง
- 2) เสียงสูงตกลงต่ำ
- 3) เสียงกลางตกลงต่ำ
- 4) เสียงกลางเลื่อนขึ้นสูง
- 5) เสียงสูง

Jay and Dorothy Fippinger (1970) ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยดำกับภาษาไทยขาวในเมืองตุงเกีย ไช่ฮั่น และนาตรัง ทางตอนใต้ของเวียดนาม เป็นชาวไทยดำที่อพยพมาทางเหนือ พบว่า ภาษาไทยดำ มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 23 หน่วยเสียง คือ p, b, t, th, d, k, kw, ?, c, f, s, x, xm, h, m, n, ɲ, ɳw, v, w, l และ y หน่วยเสียงพยัญชนะเหล่านี้ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ 22 หน่วยเสียง ยกเว้นเสียง w ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง คือ -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ɳ, -w, และ -y หน่วยเสียงสระมี 12 หน่วยเสียง คือ i, e, ɛ, i, a, aa, u, o, ɔ, ie, ia, ua หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียงคือ

- 1) เสียงกึ่งต่ำ -ระดับ
- 2) เสียงสูง- ขึ้น
- 3) เสียงต่ำ-ระดับ หรือ ต่ำ - ตก
- 4) เสียงสูง-ระดับ
- 5) เสียงกึ่งสูง-ระดับ
- 6) เสียงกลาง-ตก

William J. Gedney (1964) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยขาว ไทยดำ ไทยแดง กับภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยเปรียบเทียบวรรณยุกต์ สระ และพยัญชนะ โดยอาศัยเสียงปฐกาศเพื่อแสดงลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละคำ ภาษาไทยดำที่นำมาศึกษานี้เป็นภาษาไทยดำที่เมืองซอนลา ในเวียดนามเหนือ พบว่ามีเสียงพยัญชนะ คือ p, b, t, th, d, k, kh, ?, c, m, n, ɳ, f, s, h, v, l และ j มีพยัญชนะประสม 3 เสียง คือ kw, khw, และ ɳw สระเดียวมี 9 เสียง เช่นเดียวกับภาษาไทยกลางมาตรฐาน สระประสมมี 3 เสียง คือ ia, ia, ua และมีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

- 1) ต่ำกว่าระดับ (ต่ำกว่าระดับกลางเล็กน้อย)
- 2) สูง-ขึ้น
- 3) ต่ำ-ตก
- 4) สูง-ระดับ
- 5) สูงกว่าระดับ(สูงกว่าระดับกลางเล็กน้อย)
- 6) วรรณยุกต์ตก(มีเสียงหยุดที่เส้นเสียง)

ชาคริต อนันทรวัณ (2521) ศึกษาระบบหน่วยเสียงในภาษาไทยคำ หมู่บ้านป่า
 หนาด ตำบลวังแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 19 หน่วยเสียง
 คือ p, ph, b, t, th, k, kh, ʔ, c, f, s, h, m, n, ɲ, ɳ, l, w และ y ทุกเสียงปรากฏใน
 ตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ทุกเสียง แต่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง
 คือ -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ɳ, -w, และ y มีหน่วยเสียงพยัญชนะประสม 1 หน่วยเสียง
 คือ kw- ซึ่งมี 2 เสียงย่อย คือ [kw-] และ[khw-] หน่วยเสียงสระมี 18 หน่วยเสียง
 เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน มีหน่วยเสียงสระประสม 7 หน่วยเสียง คือ ia, i:a, ia,
 i:a, ua, u:a และ i หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

- 1) ต่ำ-ขึ้น-ตก
- 2) สูง-ขึ้น หรือ สูง-ตก
- 3) ต่ำ-เลื่อนลง
- 4) สูง-ขึ้น-ตก หรือ สูง-ตก
- 5) กลาง-เลื่อนลง

ส่วนภาษาไทยไท-พินดา เย็นสมุทร (2524) ได้ศึกษาคำและครامหมายใน
 ภาษาลาวไท (งานวิจัยชิ้นนี้ใช้คำว่า "ลาวไท") ที่พูดในตำบลหนองสองห้อง อำเภอ

บ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า มีลักษณะโครงสร้างคำประกอบด้วย คำพยางค์เดียวและคำสองพยางค์ซึ่งรวมถึงคำประสม คำซ้ำ คำซ้อน นอกจากนี้ยัง ศึกษาคำสรรพนาม คำลำดับญาติ คำลักษณะนาม งานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงการเรียงคำ และรูปประโยคในภาษาลาวไทได้แก่ การเรียงคำขยาย คำแสดงคำถาม คำปฏิเสธ คำนับจำนวน คำแสดงความเป็นเจ้าของ และการเรียงคำในอนุประโยค รูปประโยคที่พบมีประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ นอกจากนี้ยังได้ศึกษา เปรียบเทียบความหมายของคำในภาษาลาวไทกับภาษาไทยมาตรฐาน เช่นคำเดียวกัน ความหมายตรงกัน คำเดียวกันความหมายต่างกัน คำต่างกันความหมายเดียวกัน และ คำที่ใช้เฉพาะในภาษาลาวไท

1.6. วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยไวยากรณ์ภาษาไทยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.6.1. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาษาชนกลุ่มน้อยและภาษาไทยถิ่นต่างๆที่มีผู้วิจัยไว้แล้วเพื่อ เป็นแนวทางในการวิจัยและศึกษาเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพิ่มเติมโดยอาศัย ข้อมูลในการวิจัยจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

- 1) สภาวิจัยแห่งชาติ
- 2) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 3) หอสมุดแห่งชาติ
- 4) ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
- 5) ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.6.2. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีต่อไปนี้

1.6.2.1. ผู้บอกภาษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษา โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาหลัก ที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน โดยผู้บอกภาษาจะต้องมีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนและพูดภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแรก

1.6.2.2. สนทนากับผู้บอกภาษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลประโยคจากข้อความ ประวัติ นิทาน ประเพณี และพิธีกรรม เป็นภาษาไทยเพื่อศึกษาโครงสร้างระบบไวยากรณ์ในภาษาไทย

1.6.2.3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หมวดหมู่ไวยากรณ์ โครงสร้างพื้นฐานของประโยค โดยให้ครอบคลุมข้อมูลหลักของไวยากรณ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้าง ด้านความหมาย และด้านการใช้ในประเด็นต่างๆ เช่น

- โครงสร้างคำ วลี และประโยค
- โครงสร้างข้อความ
- ระบบคำบอกสัมพันธ
- ระบบคำลักษณะนาม
- ระบบคำสรรพนาม
- ระบบสันธาน
- ระบบคำลงท้าย
- ระบบคำชี้เฉพาะ

ฯลฯ

1.6.2.4. นำผลการวิเคราะห์มาเขียนเรียบเรียงเพื่อเสนอเป็นผลการวิจัย

1.7. ประวัติไทยโซ่งอำเภอบางระกำ พิชณโลก

ไทยโซ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 200 ปี โดยได้อาศัยกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ เช่น เพชรบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ชัยนาท กาญจนบุรี ลพบุรี เพชรบุรี สุโขทัย พิจิตร และ พิชณโลก ถิ่นฐานดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโซ่งเดิมอยู่ในแคว้นสิบสองจุไทย ซึ่งมีที่ตั้งแถบแม่น้ำแดงและแม่น้ำดำ ปัจจุบันอยู่ในเขตเวียดนามเหนือตอนเชื่อมกับลาวและจีนตอนใต้ (วาสนา อรุณกิจ, 2529 : 2) ไทยโซ่งที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ส่วนมากเป็นชาวไทยดำซึ่งชาวลาวเรียกว่า “ไทเหนือ” เพราะตั้งอยู่ติดกับเมืองแกง สิบสองจุไทย ไม่ห่างจากแม่น้ำหล้า หรือดำ (ม. ศรีบุษรา, 2530) การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย ไทยโซ่งอพยพเข้าสู่ประเทศไทยในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ในปี พ.ศ. 2322 เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกกองทัพไปปราบพระวอเสนาบดีเมืองเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นกบฏต่อเจ้าเมืองในปี 2321 ครั้นปี 2322 กองทัพเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกกำหนดให้กองทัพเมืองหลวงพระบางยกกำลังไปตีเมืองม่วย เมืองทัน (ญวนเรียกว่า ซือหงี) ซึ่งเป็นเมืองของผู้ไททรงดำ กวาดต้อนครอบครัวลาวและไททรงดำลงมาประเทศไทยให้ลาวเวียงจันทน์ตั้งบ้านเรือนที่เมืองสระบุรี ราชบุรี และจันทบุรี ไททรงดำให้ตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองเพชรบุรี เข้าใจว่าอยู่ที่หนองปรังหรือหมู่บ้านหนองเลา อำเภอย้าย้อย (สิริ พิงเดช, 2519) ในปี พ.ศ. 2371 สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาธรรมาเป็นแม่ทัพไปปราบเมืองแกง และได้ครอบครัวไทยทรงดำมาไว้ที่เพชรบุรีอีกครั้ง ปี พ.ศ. 2379 เมืองทิม เมืองคอย เมืองควรร แฉ่งข้อต่อหลวงพระบาง เจ้าอุยราช เจ้าราชวงศ์ แต่งตั้งให้ท้าวพระยาคุมกองทัพไปปราบได้ไททรงดำมาไว้ที่เพชรบุรี ต่อมาปี พ.ศ. 2381 เจ้าอุปราชา เจ้าราชวงศ์ เจ้านายทางหลวงพระบางและเวียงจันทน์เกิดวิวาทกันลงมากองทัพได้พาไททรงดำมาไว้ที่กรุงเทพฯ ด้วย ไททรงดำในรัชกาลที่ 3 เดิมตั้งหลักแหล่งอยู่ที่ ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม แต่เนื่องจากไทยทรงดำชอบอาศัยอยู่ที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง จึงอพยพไปอยู่ที่เขาย้อย (นิพนธ์ เสนาพิทักษ์, 2526 : 2)

จากการอพยพดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ไทยโซ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานอาศัยเริ่มต้นในประเทศไทยที่จังหวัดเพชรบุรี สาเหตุที่โปรดเกล้าให้ไทยโซ่งตั้งถิ่นฐานในจังหวัดเพชรบุรีสันนิษฐานเพราะว่า จังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะภูมิประเทศและอากาศคล้ายเมืองแก่งที่อพยพมา มีหุบเขา ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึง สมทรง บุรุษพัฒน์ (2539 : 5) กล่าวถึงสาเหตุที่มีชาวไทยโซ่งอาศัยกระจัดกระจายอยู่ตามท้องที่ต่าง ๆ เพราะว่า ไทยโซ่งรุ่นเก่ามีความปรารถนาที่จะกลับไปถิ่นฐานบ้านเกิดของตนที่เมืองแก่ง จึงพยายามเดินทางขึ้นไปทางเหนือ เมื่อถึงฤดูฝนก็พักทำนาหาเสบียงเพื่อไว้ใช้สำหรับเดินทางต่อไป ระหว่างทางเกิดล้มเจ็บ ตายไปบ้าง ลูกหลานไม่สามารถจะเดินทางกลับได้ จึงตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นแห่ง ๆ ไปไกลสุดก็คือที่จังหวัด พิจิตร และพิษณุโลก

จากการศึกษาการกระจายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในรูปแบบที่ภาษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง ของ กาญจนา เกรียงซี่ และ คณะ (2534 – 2536) พบว่า มีชาวไทยโซ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังต่อไปนี้ ในจังหวัดพิษณุโลก พบในเขตอำเภอบางระกำ ตำบลปอทอง ตำบลชุมแสงสงคราม ตำบลบางระกำ ตำบลพันเสา ในเขตอำเภอวังทอง ใน เขตอำเภอบางกระทุ่ม และในเขตอำเภอเมือง ในจังหวัดพิจิตร พบในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง ตำบลไผ่รอบ ในเขตอำเภอสว่างงาม ในเขตอำเภอยางชุมน้อย ตำบลหนองหลุม ในจังหวัดกำแพงเพชรพบในเขตอำเภอลานกระบือ ในเขตอำเภอไทรงาม และในเขตอำเภอพรานกระต่าย

ภาษาไทยโซ่ง จัดอยู่ในภาษาตระกูลไท (Tai family) สาขาตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Branch) นักภาษาศาสตร์ตระกูลไท ลี ฟัง กวย (Li, 1959) และจอห์น เอฟ ฮาร์ทแมน (Hartmann , 1980) ได้แบ่งภาษาไทยสาขาตะวันตกเฉียงใต้ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยโซ่ง (ไทดำ) จัดอยู่ในกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ตอนบน (Upper Southwestern Tai) ประกอบด้วยไทแดง ไทดำ ไทขาว ลื้อเชียงตุง ลื้อเชียงรุ่ง และชาน

ชาวไทยโซ่งจะสื่อสารกันเองในกลุ่มด้วยภาษาโซ่งแต่จะสื่อสารกับบุคคลภายนอกด้วยภาษาไทยกลาง ในกลุ่มชาวไทยโซ่งรุ่นเก่าจะพูดภาษาไทยกลางไม่สั่นหัดนัก แต่ในเด็กรุ่นใหม่จะได้รับการศึกษาในโรงเรียนจึงสามารถพูดภาษาไทยกลางได้อย่างคล่องแคล่ว

1.8. ระบบเสียงภาษาไทยโซ่ง

จากการศึกษาภาษาไทยโซ่งตำบลบ่อทอง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้บอกภาษาคือ นายสุเทพ สิงห์ลอ อายุ 69 ปี บ้านเลขที่ 17/2 บ้านบ่อทอง พบว่าภาษาไทยโซ่งมีระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ดังต่อไปนี้

1.8.1. หน่วยเสียงพยัญชนะ 21 หน่วยเสียง ซึ่งจะปรากฏในหนังสือไวยากรณ์ภาษาไทยโซ่งฉบับนี้ในรูปของตัวอักษรไทยที่กำกับไว้ด้วยกันกับสัญลักษณ์ ดังนี้

ฐานกรณ์ ลักษณะของเสียง		ริมฝี ปาก ทั้งคู่	ริมฝี ปาก -ฟัน	ปุ่ม เหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	คอ หอย
นาสิก		m ม,หม		m น,หน	ɲ ฮย,ฮหย	ŋ ง,หง	
กัก	ไม่ก้อง	p		t		k	?
	ไม่มีลม	p̚		t̚		k̚	อ
	ไม่ก้อง มีลม	ph พ,ผ		th ท,ถ		kh ค,ข	
	ก้อง	b บ		d ด			
เสียดแทรก ไม่ก้อง			f ฟ,ฝ	s ซ,ส			h ฮ,ห
กึ่งเสียด แทรก	ไม่ก้อง				c		
	ไม่มีลม				ç		
	ไม่ก้อง มีลม				ch ช,ฉ		
ข้างลิ้น				l ล,หล			
กึ่งสระ		w ว,หว			j ย,หย		

หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำพบ 3 หน่วยเสียงคือ

/kw/	กว
/khw/	คว, ขว
/ɣw/	งว

1.8.2. หน่วยเสียงสระ โดยมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ดังนี้

ตำแหน่ง ระดับ	ลิ้นส่วนหน้า ไม่ห่อริมฝีปาก		ลิ้นส่วนกลาง ไม่ห่อริมฝีปาก		ลิ้นส่วนหลัง ไม่ห่อริมฝีปาก	
	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i อิ,อิC*	ii อี,อีC	ɪ อี,อีC	ii อี,อีC	u อุ,อุC	uu อุ,อุC
กลาง	e เอะ,เอC	ee เอ,เอC	ə เออะ,เอ็C	əə เออ,เอ็C	o โอะ,อC	oo โอ,โอC
ต่ำ	æ แอะ,แอC	ææ แอ,แอC	a อะ,อัC	aa อา,อาC	ɔ เอาะ,ออC	ɔɔ ออ,ออC

* C แทนพยัญชนะตัวสะกด

หาก C ใน อัC คือ /m/ จะเขียนเป็น อัม

หาก C ใน อัC คือ /y/ จะเขียนเป็น ไย

หาก C ใน อัC คือ /w/ จะเขียนเป็น เหว

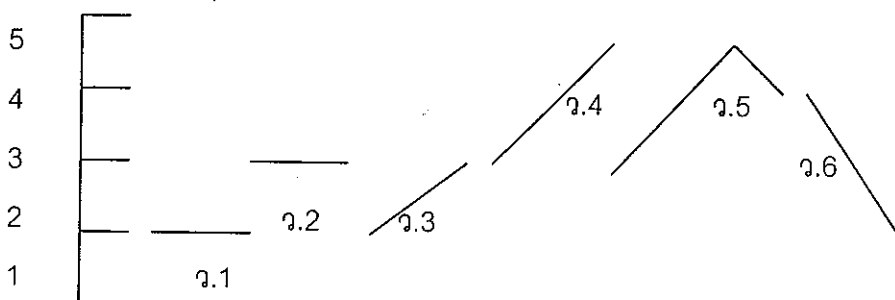
ภาษาไทยโพงมีสระประสม 4 หน่วยเสียงคือ

/ia/	เอียะ, เอีC		
/ia/	เอือะ, เอืC		
/ua/	อัวะ, อวC		
/ai/	Cอื้อ	เช่น	มอื้อ "ไหม"

1.8.3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ภาษาไทยโพงมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้

ระดับเสียงวรรณยุกต์

1. วรรณยุกต์ต่ำระดับ 22 เช่น /khaaw 22/ เข่า 'ข้าว' /haa 22/ ห่า 'ห่า'
2. วรรณยุกต์ กลางระดับ 33 เช่น /nok 33/ นก 'นก' /miit 33/ มิด 'มิด'
3. วรรณยุกต์ต่ำขึ้น 23 เช่น /khaa 23/ ขา 'ขา' /pli 23/ ปี่ 'ปี่'
4. วรรณยุกต์ กลาง – ขึ้น 35 เช่น /kop 35/ กับ 'กบ' /ɣiaʔ 35/ เงื่อะ 'เหือก'
5. วรรณยุกต์ กลาง – ขึ้น – ตก 354 เช่น /mii 354/ มีอ 'มือ' /naa 354/ น้ำ 'น้ำ'
6. วรรณยุกต์ สูง – ตก 42 เช่น /naw 42/ น่อง 'น้อง' /may 42/ 'ไม' 'ไม้'

ระบบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทยซึ่งสามารถนำเสนอเปรียบเทียบกับภาษาไทย
ตามแผนผังทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของ William Gedney ได้ดังนี้

รูปพยางค์ อักษรนำใน ภาษาไทย	พยางค์เป็น			พยางค์ตาย	
	ไม่มีรูป วรรณยุกต์	มีรูป วรรณยุกต์ เอก	มีรูป วรรณยุกต์ โท	สระเสียง ยาว	สระ เสียงสั้น
อักษรสูงหรือ อักษรต่ำมี ห นำ	23 "เขา" * เขา	35 "เข่า" เค้า	22 "เข้" เข้	35 "ขัด" คึด	35 "ขาด" ค้ำด
อักษรกลางเสียง ไม่ก้องไม่มีลม	23 "ตา" ต่ำ	35 "ป่า" ป้า	22 "ตัม" ต่ม	35 "เจ็บ" เจ็บ	35 "ปาด" ป้าด
อักษรกลางเสียง ก้องและเสียงกัก ที่คอหอย	23 "ดาว" ด้าว	35 "ปาว" ป้าว	22 "ด้วง" ด้วง	35 "เบ็ด" เบ็ด	35 "บวช" บ้วด
อักษรต่ำ	354 "มื่อ" มื่อ	33 "เม่า" เมา	42 "มื่อ" มื่อ	33 "นก" หนก	33 "มิด" หมิด

* "คำไทย"

คำซึ่ง